

Ε.Κ.Ε.Φ.Ε. Δημόκριτος

Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

ΔΙΑ-ΙΔΡΥΜΑΤΙΚΟ – ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΣΤΙΣ Τ.Π.Ε. ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ – ΨΥΧΟΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΤΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ»

Εργαλεία και Μεθοδολογίες διάγνωσης των χαρισματικών μαθητών

Υπεύθυνος καθηγητής: Δρ. Α. Δρίγκας

Ξανθοπούλου Μαρία (Α.Μ.: 338)

Ακαδημαϊκό έτος 2020-2021

Περίληψη

Η παρούσα διπλωματική εργασία στοχεύει στο να παρουσιάσει τα εργαλεία και τις μεθοδολογίες που ακολουθούνται για την διάγνωση των χαρισματικών μαθητών, προκειμένου μέσω αυτής της διαδικασίας να τους δοθούν οι κατάλληλες ευκαιρίες για να μπορέσουν να αναπτύξουν τα χαρίσματα και τα ταλέντα τους. Μέσα από την σύντομη αναφορά στα διδακτικά και μαθησιακά μοντέλα για τα χαρισματικά παιδιά θα επιχειρήσουμε να διασαφηνίσουμε το πως η αυτονομία στην εκπαίδευση, η δημιουργική σκέψη, η επίλυση προβλημάτων, η συναισθηματική νοημοσύνη και η μεταγνώση συνδέονται με την χαρισματικότητα και την ενισχύουν. Επίσης θα εστιάσουμε και στις προσπάθειες που γίνονται στην Ευρώπη και στην Ελλάδα σχετικά με την εκπαίδευση των χαρισματικών μαθητών. Εν συνεχεία, θα αναφερθούμε στην συμβολή των ΤΠΕ στις γνωστικές και μεταγνωστικές δεξιότητες των χαρισματικών μαθητών και τέλος, θα αναφερθούμε εκτενέστερα στις θεωρίες και τα μοντέλα διάγνωσης των χαρισματικών μαθητών, καθώς επίσης και στα διάφορα είδη διαγνωστικών τεστ που υπάρχουν αυτή τη στιγμή, αλλά και στην συμβολή του σχολείου στην διάγνωση των χαρισματικών μαθητών.

Λέξεις - κλειδιά

Χαρισματικά παιδιά, ΤΠΕ, διάγνωση χαρισματικών μαθητών, διδακτικά και μαθησιακά μοντέλα χαρισματικότητας.

Βιβλιογραφία

1. Αδαμοπούλου, Σ. (2003). *Γνωστική, συναισθηματική και κοινωνική ανάπτυξη των χαρισματικών παιδιών*. Πτυχιακή Εργασία. ΔΠΘ/ΠΤΔΕ. Αλεξανδρούπολη.
2. Αντύπα, Σ. (2008). *Η εκπαίδευση εκπαιδευτικών στη διδασκαλία με τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας: η περίπτωση του προγράμματος Εξειδίκευσης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας*. Αδημοσίευτη Μεταπτυχιακή Διατριβή. Τμήμα Φ-Π, ΑΠΘ. Θεσσαλονίκη.
3. Ambrose, D & Sternberg, R. J. (2016). Giftedness and talent in the 21st century: Adapting to the Turbulence of Globalization. *ADVANCES IN CREATIVITY AND GIFTEDNESS*, 10, 1-308. Ανακτήθηκε στις 20 Μαΐου 2017 από τον διαδικτυακό τόπο: https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-94-6300-503-6_12
4. Βαθρακογιάννη, Μ., Πιτσαδιώτη, Π., & Χαλιώτη, Β. (2018). Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στην Εκπαίδευση της Ειδικής Αγωγής. *8ο Πανελλήνιο Συνέδριο Επιστημών Εκπαίδευσης. Εκπαίδευση χαρισματικών ατόμων στην Ελλάδα*. Αθήνα.
5. Βότσης, Κ. (2018). *Αξιοποίηση των ΤΠΕ στη διδασκαλία παιδιών που βρίσκονται στο φάσμα του αυτισμού*. Αδημοσίευτη διπλωματική εργασία. Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, ΠΤΕΑ, ΜΠΣ: Ειδική Αγωγή. Θεσσαλία.
6. Bandura, A., & Cervone, D. (1986). Differential engagement of selfreactive influences in cognitive motivation. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 38, 92-113.
7. Basadur, M., Gelade, G. & Basadur, T. (2014). Creative problem-solving process styles, cognitive work demands, and organizational adaptability. *The Journal of Applied Behavioral Science*, 50(1), 80-115. Ανακτήθηκε στις 27/5/2017 από τον διαδικτυακό τόπο: <file:///C:/Downloads/2014CreativeProblemSolvingStylescognitiveworkdemandsandorganizationaladaptability.pdf>
8. Baum, S. (1989). Gifted but learning disabled: A puzzling paradox. *Preventing School Failure: Alternative Education for Children and Youth*, 34(1), 11-14.

9. Blair, R. (2010). Online learning for gifted students from the parents' perspectives. *Gifted Child Today*, 34(3), 28-30.
10. Böhmová, H., & Rošejnská, M. (2009). Chemistry for gifted and talented: On-line course on talnet. *Problems of Education in the 21st Century*, 11, 14.
11. Borland, J.H. and Wright, L. (1994). Identifying young, potentially gifted, economically disadvantaged students. *Gifted Child Quarterly*, 38, 164–171.
12. Brody, L. E., & Mills, C. J. (1997). Gifted children with learning disabilities: A review of the issues. *Journal of learning disabilities*, 30(3), 282-296.
13. Brody, L. E., & Mills, C. J. (2005). Talent search research: what we have learnt? *High Ability Studies*, 16(1), 97-111.
14. Γιαννάκου-Κίτσου, Μ. (1998). *Παιδιά σχολικής ηλικίας με υψηλό δείκτη νοημοσύνης (Χαρισματικά Παιδιά): Επισήμανσή τους και Εκτίμηση της Κοινωνικής τους Συμπεριφοράς και Προσαρμογής. Δημοσιευμένη Διδακτορική Διατριβή. Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Θεσσαλονίκη. Ανακτήθηκε στις 27 Ιουλίου 2021, από το Εθνικό Αρχείο Διδακτορικών Διατριβών: <http://phdtheses.ekt.gr/eadd/handle/10442/10692>*
15. Calero, M. D., and García-Martín, M. B. (2011). *The Evaluation of Gifted Children: When, Why and How?* Available at: http://www.infocop.es/view_article.asp?id=3304
16. Carman, C. A. (2013). Comparing apples and oranges. fifteen years of definitions of giftedness in research. *Journal of Advanced Academics*, 24(1), 52–70. doi: 10.1177/1932202X12472602
17. Cartelli, A. (2006). *Encyclopedia of Information Communication Technology*. Hershey, PA: Information Science Pub.
18. Cattell, R. B., and Cattell, A. K. S. (1994). *Factor “g” manual. Scales 2 & 3*. Madrid: TEA Ediciones.
19. Chapman, A. (2014). *Howard Gardner's Multiple Intelligences*. Businessballs. Ανακτήθηκε στις 22/12/2020 από τον διαδικτυακό τόπο: <https://www.businessballs.com/self-awareness/howard-gardner-s-multiple-intelligences/>

20. Christians, J. A., Fung, R. C., & Kamat, P. V. (2014). An inorganic hole conductor for organo-lead halide perovskite solar cells. Improved hole conductivity with copper iodide. *Journal of the American Chemical Society*, 136(2), 758-764.
21. Cognitive work demands, and organizational adaptability. *The Journal of Applied Behavioral Science*, 50(1), 80-115.
22. Corbalán, F. J., Martínez, F., Donolo, D. S., Alonso, C., Tejerina, M., and Limiñana, R. M. (2003). *Creative Intelligence CREA, Manual*. Madrid: TEA Ediciones.
23. CoRTthinking (2016). Ανακτήθηκε στις 1/1/2021 από τον διαδικτυακό τόπο: <http://www.cortthinking.com/cort/6>
24. Δαβάζογλου, Α. (1999). *Τα χαρισματικά παιδιά στην εκπαίδευση*. Αλεξανδρούπολη: Αυτοέκδοση.
25. Drigas, A. & Mitsea, E. (2020α). The Triangle of Spiritual Intelligence, Metacognition and Consciousness. *International Journal of Recent Contributions from Engineering Science & IT (iJES)*, 8(1), 4-23.
26. Drigas, A. & Mitsea E. (2020β). The 8 Pillars of Metacognition. *International Journal of Emerging Technologies in Learning (iJET)*, 15(21), 162-177.
27. Drigas, A. & Mitsea, E. (2021). 8 Pillars X 8 Layers Model of Metacognition Educational Strategies, Exercises & Trainings. *International Journal of Online and Biomedical Engineering (iJOE)*, 17(8), 115-134.
28. Drigas, A., Karyotaki, M. & Skianis, C. (2017). Success: A 9 Layered-based Model of Giftedness. *iJES*, 5(4), 1-15.
29. Drigas, A. & Kontostavlou, E. Z. (2019). The Use of Information and Communications Technology (I.C.T.) in Gifted Students. *International Journal of Recent Contributions from Engineering Science & IT (iJES)*, 7(2), 60-67.
30. Drigas, A. & Pappas M. A. (2017). The Consciousness-Intelligence-Knowledge Pyramid: An 8x8 Layer Model. *iJES*, 5(3), 1-13.
31. Drigas, A. & Papoutsis, C. (2018). A New Layered Model on Emotional Intelligence. *Behavioral Sciences*, 8(5), 1-18.

32. Erwin, J. O., and Worrell, F. C. (2012). Assessment practices and the underrepresentation of minority students in gifted and talented education. *Journal of Psychoeducational Assessment*, 30(1), 74-87.
33. Eyre, D. (2009). The English model of gifted education. *International handbook on giftedness*, 1045-1059.
34. Farrell, M. (2006). *The effective teacher's guide to dyslexia and other specific learning difficulties: practical strategies*. Routledge.
35. Fernández, E., García, T., Arias-Gundín, O., Vázquez, A. and Rodríguez, C. (2017). Identifying Gifted Children: Congruence among Different IQ Measures. *Frontiers in Psychology*, 8, 1-10.
36. Fetzer, E. A. (2000). The gifted/learning-disabled child: A guide for teachers and parents. *Gifted child today*, 23(4), 44-50.
37. Garcia-Cepero, M. C. (2008). The enrichment triad model: Nurturing creative - productivity among college students. *Innovations in Education and Teaching International*, 45(3), 295-302.
38. Gari, A., & Mylonas, K. (2002). The gifted viewed by teachers, university students and parents: Attitudes and educational values for the gifted. *Poster presentation in the 8th Conference of the European Council for High Ability (ECHA)*, Rhodes, Greece.
39. Ghalib, M. F. M. (2006). The design, development and testing on the efficacy of a pedagogical agent on the performance and program rating scores among students learning Arabic. *Unpublished Ph. D. dissertation, Universiti Sains Malaysia*.
40. Guilford, J.P. (1950). Creativity. *American Psychologist*, 5, 444-454.
<http://dx.doi.org/10.1037/h0063487>
41. Η πρώτη ακαδημία στην Ελλάδα για χαρισματικά παιδιά. (2012, Μαΐου 30). *ΘΕΜΑ*. Ανακτήθηκε στις 30/12/2020 από τον διαδικτυακό τόπο: <http://www.protothema.gr/health-and-life/article/240775/h-proth-akadhmia-sthn-ellada-gia-xarismatika-paidia/>
42. Ηλιοπούλου, Α. (2006). *Η χαρισματικότητα στην εκπαίδευση και στην οικογένεια*. Πτυχιακή Εργασία. ΔΠΘ/ΠΤΔΕ. Αλεξανδρούπολη.

43. Hannah, C. L., & Shore, B. M. (1995). Metacognition and High Intellectual Ability: Insights from the Study of Learning-Disabled Gifted Students. *Gifted Child Quarterly*, 39(2), 95-109.
44. Harrison C. (2004). Giftedness in early childhood: The search for complexity and connection. *Roeper Review*, 26, 78–84.
45. Heward, W. L. (2011). *Παιδιά με ειδικές ανάγκες. Μία εισαγωγή στην Ειδική Εκπαίδευση*. Στο Α. Δαβάζογλου & Κ. Κόκκινος (επιμ.), (Χ. Λυμπεροπούλου, μεταφρ.). Αθήνα: Τόπος.
46. Hodge, K. A. and Kemp, C. R. (2000). Exploring the nature of giftedness in preschool children. *Journal for the Education of the Gifted*, 24, 46–73.
47. Hook, P. (2004). ICT and Learning the IPAIN Experience. *Computers in New Zealand Schools*, 16(3), 15-21.
48. Hyder, I. & Bhamani, S. (2016). Bloom’s Taxonomy (Cognitive Domain) in Higher Education Settings: Reflection Brief. *Journal of Education and Educational Development*, 3(2), 288-300.
49. Jackson, N. E. (2003). *Young gifted children*. In: Colangelo, N. and Davis, G. A., editors. Handbook of gifted education. Boston: Allyn & Bacon, 470-482.
50. Θεοδωρίδου, Σ. (2006). *Αντιλήψεις εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης σχετικά με τα χαρακτηριστικά του χαρισματικού μαθητή*. Αδημοσίευτη μεταπτυχιακή εργασία. Σχολή Επιστημών της Αγωγής, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Τομέας Παιδαγωγικής και Ψυχολογία, Εργαστήριο Ειδικής Παιδαγωγικής. Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης. Αλεξανδρούπολη.
51. Θωμαΐδου, Λ. (1999). Υψηλή Νοημοσύνη: Χάρισμα ή Πρόβλημα; *Δελτίο Α΄ Παιδιατρικής Κλινικής Πανεπιστημίου Αθηνών*, 46, 56-60.
52. Καργιώτη, Μ. (2011). Συναισθηματική υποστήριξη χαρισματικών μαθητών στο ελληνικό δημοτικό σχολείο. *ΙΔ΄ Διεθνές Συνέδριο Παιδαγωγική Εταιρεία Ελλάδος «Εκπαίδευση Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες: μια Πρόκληση για το Σχολείο και την Κοινωνία*. Θεσσαλονίκη: ΠΕΕ.

53. Καραγιώργη, Γ. (2010). Ενσωμάτωση ΤΠΕ στο εκπαιδευτικό σύστημα: Η περίπτωση της Φλαμανδίας-Συμπεράσματα από μια Επίσκεψη Μελέτης. *Πληροφορική*, 20, 45-48.
54. Καραθανάση, Μ., Μάσσιος, Γ., & Τσακιρίδου, Δ. (2010). "Πάραλος... Ένα ταξίδι μέσα στο χρόνο". Μία διδακτική πρόταση με την αξιοποίηση των Τ.Π.Ε. στο μάθημα των Αρχαίων Ελληνικών της Α' Λυκείου. *2ο Πανελλήνιο Εκπαιδευτικό Συνέδριο Ημαθίας με θέμα: Ψηφιακές και Διαδικτυακές Εφαρμογές στην Εκπαίδευση. Ημαθία*.
55. Κανατσούλη, Α. Η. & Πατσιάδου, Μ. (2017). Η εκπαίδευση των χαρισματικών μαθητών σε χώρες της Ευρώπης και την Ελλάδα - Σύγκριση εκπαιδευτικών προγραμμάτων. *Πανελλήνιο Συνέδριο Επιστημών Εκπαίδευσης*, 1, 315-326.
56. Κοντογιάννη, Ά. (n.d.). «Τα έξι σκεπτόμενα καπελά» διερεύνηση της τεχνικής του *Edward de Bono* σε παιδιά προσχολικής ηλικίας. Αδημοσίευτη διπλωματική εργασία. Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας. Θεσσαλία. Ανακτήθηκε στις 17/1/2021 από τον διαδικτυακό τόπο: <https://docplayer.gr/47034900-Panepistimio-thessalias-paidagogiko-tmima-prosholikis-ekpaideysis-ptyhiaki-ergasia-thema.html>
57. Κυρίτση, Α. (2011). *Μια ποιοτική διερεύνηση των γνωστικών κοινωνικών και συναισθηματικών εμπειριών Ελλήνων χαρισματικών μαθητών*. Αδημοσίευτη Μεταπτυχιακή Διατριβή. Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο. Αθήνα. Ανακτήθηκε στις 1 Αυγούστου 2021, από τον διαδικτυακό τόπο: <http://estia.hua.gr/file/lib/default/data/9461/theFile>
58. Ka-business (2013). *Κέντρο για Χαρισματικά και Ταλαντούχα Παιδιά στο Κολέγιο "Ανατόλια"*. Ανακτήθηκε στις 11/1/2021 από τον διαδικτυακό τόπο: <https://cty-greece.gr/el>
59. Karnes, M. B., & Shwedel, A. M. (1983). *Assessment of pre-school giftedness*. In D. Paget & B. A. Bracken (Eds), *The psychoeducational assessment of pre-school children* (pp. 473-509). New York: Grune & Stratton.
60. Kaware, S. S., & Sain, S. K. (2015). ICT application in education: an overview. *International Journal of Multidisciplinary Approach & Studies*, 2(1), 25-32.

61. Kontostavlou, E. Z., & Drigas, A. S. (2019). The Use of Information and Communications Technology (ICT) in Gifted Students. *Int. J. Recent Contributions Eng. Sci. IT*, 7(2), 60-67.
62. Koehler, M. J., Mishra, P., & Yahya, K. (2007). Tracing the development of teacher knowledge in a design seminar: Integrating content, pedagogy and technology. *Computers & Education*, 49(3), 740-762.
63. Λόξα, Γ. (2004). *Οδηγίες για τους εκπαιδευτικούς πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, Η εκπαίδευση των μαθητών με ιδιαίτερες νοητικές ικανότητες και ταλέντα*. Αθήνα: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο τμήμα ειδικής αγωγής.
64. Lovett, B. J., and Lewandowski, L. J. (2006). Gifted students with learning disabilities: who are they? *Journal of Learning Disabilities*, 39(6), 515–527. doi: 10.1177/ 00222194060390060401
65. Lovett, B. J., and Sparks, R. (2011). The identification and performance of gifted students with learning disability diagnoses: a quantitative synthesis. *Journal of Learning Disabilities*, 46, 304–316. doi: 10.1177/0022219411421810
66. Μακρής, Α., & Μάρκου, Π. (2015). Οι νέες τεχνολογίες στην ειδική αγωγή. *Scientific journal articles–CVP Παιδαγωγικής και Εκπαίδευσης*. Ανακτήθηκε στις 12/1/21 από τον διαδικτυακό τόπο: <http://www.scientific-journal-articles.org/greek/free-online-journals/education/education-articles/markou-paraskeui/paraskeui-markou-markos-athanasios.htm>.
67. Μπογδάνου, Δ. (2009). Αναγνώριση και ταυτοποίηση των παιδιών υψηλών ικανοτήτων μάθησης. *ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ*, 15(1), 135-147.
68. Μπουραντάς, Ο. (2005), *Οι νέες τεχνολογίες στην εκπαίδευση. Απόψεις φιλολόγων εκπαιδευτικών*. Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη.
69. Μοσχογιάννη, Μ., & Παρτσαλίδου Σ. (2015). Ανίχνευση της χαρισματικότητας στα μαθηματικά: μια διερεύνηση των γνωστικών παραμέτρων με τελειόφοιτους της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. *Πανελλήνιο Συνέδριο Επιστημών Εκπαίδευσης*, 848-876.
70. Manning, S. (2006). Recognizing Gifted Students: A practical Guide for Teachers. *KAPPA DELTA PI RECORD*, 66.

71. McGrew, K. S. (2005). *The Cattell–Horn–Carroll theory of cognitive abilities*, in Contemporary Intellectual Assessment: Theories, Tests, and Issues, 2nd Edn, eds D. P. Flanagan and P. L. Harrison (New York, NY: Guilford Press), 136–181.
72. MENSA Greece, The Hight IQ Society (2015). *Ιστορία Ελληνικής MENSA*. Ανακτήθηκε στις 4/12/2020 από τον διαδικτυακό τόπο: <http://www.mensa.org.gr/mensa/history>
73. Mioduser, D., Nachmias, R., Lahav, O., & Oren, A. (2000). Web-based learning environments: Current pedagogical and technological state. *Journal of Research on Technology in Education*, 33(1).
74. Mishra, P., & Koehler, M. J. (2006). Technological pedagogical content knowledge: A framework for teacher knowledge. *Teachers' college record*, 108(6), 1017-1054.
75. Mönks, F. J., Pflüger, R., & Radboud Universiteit Nijmegen, (2005). *Gifted education in 21 European countries: Inventory and perspective*. Nijmegen: Radboud University Nijmegen.
76. Mooij, T. (2013). “Designing instruction and learning for cognitively gifted pupils in preschool and primary school”. *International Journal of Inclusive Education*, 17(6), 597- 613, <https://doi.org/10.1080/13603116.2012.696727>
77. Morelock, M. J. and Feldman, D. H. (1992). *The assessment of giftedness in preschool children*. In: Nuttall, E. V., Romero, I. and Kalesnik, J., editors. Assessing and screening preschoolers: Psychological and educational dimensions. Needham Heights, MA: Allyn & Bacon, p. 301-309.
78. Νικολουδάκης, Ε. (2010). Δημιουργία Σκαλωσιάς με τη βοήθεια των ΤΠΕ σε ένα Δομημένης Μορφής Φύλλο Εργασίας. *14ο Πανελλήνιο Συνέδριο στην Τρίπολη με θέμα: ΤΠΕ και εκπαίδευση*. Τρίπολη.
79. Νήμα, Ε., & Καψάλη, Α. (2002). *Σύγχρονη διδακτική*. Αδημοσίευτη διπλωματική. Πανεπιστήμιο Μακεδονίας.
80. Naglieri, J. A., and Ford, D. (2003). Addressing underrepresentation of gifted minority children using the Naglieri Nonverbal Ability Test (NNAT). *Gifted Child Quarterly*, 47, 155–160. doi: 10.1177/001698620304700206

81. National Association for Gifted Children (2017). *A Brief History of Gifted and Talented Education*. Ανακτήθηκε στις 15/11/2020 από τον διαδικτυακό τόπο: <http://www.nagc.org/resources-publications/resources/gifted-education-us/brief-history-gifted-and-talented-education>
82. NATIONAL ASSOCIATION FOR Gifted Children (2018). *Identifying and Supporting Gifted Students from Underserved Communities*. Ανακτήθηκε στις 12/09/2021 από τον διαδικτυακό τόπο: <https://nagc.org/blog/identifying-and-supporting-gifted-students-underserved-communities>
83. NATIONAL ASSOCIATION FOR Gifted Children (n.d.). Tests & Assessments. Ανακτήθηκε στις 04/08/2021 από τον διαδικτυακό τόπο: <https://nagc.org/resources-publications/gifted-education-practices/identification/tests-assessments>
84. Ng, W., & Nikolas, H. (2010). A progressive pedagogy for online learning with highability secondary school students: *A case study*. *Gifted Child Quarterly*, 54, 239-251. doi:10.1177/016986209355973.
85. O'Brien, B. R., Friedman-Nimz, J., Lacey, D. & Denson, A. (2005). "From Bits and Bytes to C++ and Websites: What is Computer Talent Made of?" *Gifted Child To-day*, 28(3), 56- 64, <https://doi.org/10.4219/gct-2005-178>
86. Periathiruvadi, S. & Rinn, A. (2014). "Technology in Gifted Education". *Journal of Re-search of Technology in Education*, 45(2), 153-169.
87. Picciano, A. G. (2001). Distance Learning: Making Connections Across Virtual Space and Time. *Internet and Higher Education*, 5, 181-184.
88. Piirto, J. & Heward, L. W. (2011). *Χαρισματικότητα και ταλέντο*. Στο Α. Δαβάζογλου & Κ. Κόκκινος (Επιστ. Επιμ.), (Μτφ: Χ. Λυμπεροπούλου). Παιδιά με Ειδικές Ανάγκες: Μια εισαγωγή στην Ειδική Εκπαίδευση, Γ' Έκδοση (σσ. 571-626). Αθήνα: Τόπος.
89. Pfeiffer, S. I. (2002). Identifying gifted and talented students: Recurring issues and promising solutions. *Journal of Applied School Psychology*, 1, 31–50.
90. Pfeiffer, S. I. (2003). Challenges and opportunities for students who are gifted: What the experts say. *Gifted Child Quarterly*, 47, 161–169.

91. Pfeiffer, S. I. and Jarosewich, T. (2003). *Gifted Rating Scales*. San Antonio, TX: The Psychological Corporation.
92. Pfeiffer, S. I. and Petsche, Y. (2008). Identifying Young Gifted Children Using the Gifted Rating Scales–Preschool/Kindergarten Form. *Gifted Child Quarterly*, 52(1), 19–29.
93. Pfeiffer, S. I., Petscher, Y. and Kumtepe, A. (2008). The Gifted Rating Scales-School Form: A Validation Study Based on Age, Gender, and Race. *Roeper Review*, 30(2), 140-146.
94. Pfeiffer, S. I. (2015). The tripartite model on high capacity and best practices in the evaluation of the ablest. *Revista de Educación*, 368, 66–95. doi: 10.4438/1988-592X-RE2015-368-293.
95. Ρήγα, Α., & Ρήγα, Κ. (2019). Χαρισματικοί Μαθητές και Ελληνικό Εκπαιδευτικό Σύστημα: Διερεύνηση της αναγκαιότητας και της δυνατότητας Εκπαίδευσής τους. *9ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ, Η Εκπαίδευση Δασκάλων και Καθηγητών Χαρισματικών Μαθητών Στην Ελλάδα*. Αθήνα.
96. Renzulli, J. S. (1978). What makes giftedness? Reexamination of definition. *Phi Delta Kappan* 60, 180–184
97. Renzulli, J. S. (2012). Reexamining the role of gifted education and talent development for the 21st Century: a four-part theoretical approach. *Gifted Child Quarterly*, 56, 150–159. doi: 10.1177/0016986212444901
98. Renzulli, J. S., and Gaesser, A. H. (2015). A multi criteria system for the identification of high achieving and creative/productive giftedness. *Revista de Educación*, 368, 93–131. doi: 10.4438/1988-592X-RE-2015-368-290
99. Ross, P. O. (1993). *National excellence: A case for developing America's talent*. US Department of Education, Office of Educational Research and Improvement. Washington, DC.
100. Sánchez-Sánchez, F., Santamaría, P., and Abad, F. J. (2015). *Matrices. General Intelligence Test*. Madrid: TEA Ediciones S.A.
101. Sankar-DeLeeuw, N. (2002). Gifted preschoolers: Parent and teacher views on identification, early admission, and programming. *Roeper Review*, 24, 172–177.

102. Siegle, D. (2004). "Identifying Students with Gifts and Talents in Technology". *Gifted Child Today*, 27(4), 30-33. <https://doi.org/10.4219/gct-2004-146>
103. Sheffield, C. C. (2007). "Technology and the Gifted Adolescent: Higher Order Think-ing, 21st Century Literacy, and the Digital Native". *Meridian: A Middle School Computer Technologies Journal*, 10(2), 1-10
104. Sternberg, R. J. (2010). Assessment of gifted students for identification purposes: New techniques for a new millennium. *Learning and Individual Differences*, 20, 327–336. doi: 10.1016/j.lindif.2009.08.003
105. Sower, E. V. (2006). *Osborn-Parnes Creative Problem Solving Process*. Ανακτήθηκε στις 5/1/2021 από τον διαδικτυακό τόπο: www.shsu.edu/~mgt_ves/mgt575/creativeproblemsolving.ppt
106. Summerville, J., & Reid-Griffin, A. (2008). Technology integration and instructional design. *TechTrends*, 52(5), 45-51.
107. Τάσση, Ο. (2014). Οι σχέσεις των εκπαιδευτικών με τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και Επικοινωνιών στο σχολείο. *Έρκυνα, Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών–Επιστημονικών Θεμάτων*, 1, 200-215.
108. Τσιάμης, Α. (2006). *Τα χαρισματικά παιδιά ζουν ανάμεσά μας*. Αθήνα: Γρηγόρης.
109. Tannenbaum, A. J. (1991). *The Social Psychology of Giftedness*. In N. Colangelo (Ed.), *Handbook of Gifted Education*. Boston: Allyn and Bacon.
110. Taylor, C. W. (1985). Cultivating multiple creative talents in students. *Journal for the Education of the Gifted*, 8(3), 187-198.
111. Terman, L. M. (1926). Genetic Studies of Genius: Mental and physical traits of a thousand gifted children. *The Eugenics Review*, 18(1), 45-47.
112. Thurstone, L. L. (1938). *Primary Mental Abilities*. Chicago, IL: University of Chicago Press.
113. Thurstone, L. L., and Thurstone, T. H. (2005). *Test of Educational Aptitudes*. Madrid: TEA Ediciones S.A.

114. ΥΠΑΙΘ, 2019. Ανακτήθηκε στις 25/1/2021 από τον διαδικτυακό τόπο: <https://www.minedu.gov.gr/exetaseis-2/298-uncategorised/402-apo-to-simera-sto-neo-sxoleio-me-prota-ton-mathiti?showall=1>
115. Φουστάνα, Α. (2007). *Διαδικασίες μάθησης παιδιών με υψηλό νοητικό πηλίκο*. Αδημοσίευτη μεταπτυχιακή εργασία. Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Τομέας Ειδικής Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών. Αθήνα.
116. Ωρίων (2009). *Βιβλιοθήκη Αλεξάνδρειου Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος Θεσσαλονίκης, Εντοπισμός - Αξιολόγηση - Χρήση, Ενότητα 4: Έρευνα: βιβλιογραφική ανασκόπηση*. Ανακτήθηκε στις 1/1/2020, από τον διαδικτυακό τόπο: <http://orion.lib.teithe.gr/index.php?page=writing-example>
117. Wechsler, D. (2014). *Wechsler Intelligence Scale for Children-Spanish*. 5th Edn. Madrid: Pearson Education.
118. Weilguny, W. M., Resch, C., Samhaber, E., & Hartel, B. (2013). *White Paper Promoting Talent and Excellence*. Salzburg: ÖZBF.
119. Ziegler, A., Stoeger, H., Harder, B., & Balestrini, D. P. (2013). Gifted education in German-speaking Europe. *Journal for the Education of the Gifted*, 36(3), 384-411.
120. Zigler, A. and Heller, K. A. (2000). *Conceptions of giftedness from a meta-theoretical perspective*. In: Heller, K. A., Mönks, F. J., Sternberg, R. J. and Subotnik, R. F., editors. *International handbook of giftedness and talent*. 2nd ed. Elsevier: Amsterdam, 3-21.
121. Zimmerman, B. J., & Martinez-Pons, M. (1986). Development of a structured interview for assessing student use of self-regulated learning strategies. *American Educational Research Journal*, 23, 614- 628.
122. Yuste, C., Martínez, R., and Galve, J. L. (2005). *Battery of Differential and General Skills (BAD&G)*. Madrid: CEPE.